

Světlo č. 9/96

Z obsahu:

Především vzdávám díky Pánu

Jan Pavel II. hodnotí svoji apoštolskou cestu po zemích Střední Ameriky.

Kvůli Sionu nemohu mlčet

"Skrze války, revoluce, exil, bezdomovectví a holokaust vedl mě Bůh do Jeruzaléma..." Svědectví Riny Geftmanové

Stateční naší doby

Další pokračování rubriky "Křesťan a politika"

Bůh je větší než naše srdce

Jak je možné, že svátost, která v nebi vyvolává tolik radosti, vyvolává na zemi tolik výhrad..."

Alessandro Volta

patřil k nejproslulejším vědcům své doby... denně se účastnil mše svaté a denně se modlil růženec...

Jan Pavel II. při gen. audienci 14. února 1996

Především vzdávám díky Pánu

Jan Pavel II. hodnotí svoji apoštolskou cestu po zemích Střední Ameriky

1. Před dvěma dny jsem se vrátil z důležité a intenzivní apoštolské cesty do Střední Ameriky a Venezuely, kam jsem se odebral na pozvání episkopátu a občanských vládních představitelů navštívených zemí.

Především vzdávám díky Pánu, který mi dovolil, abych znovu navštívil ony země jako apoštol evangelia a poutník naděje. Upřímný dík patří také všem, kteří umožnili tuto cestu: pastýřům, vládním představitelům a všem, kteří různým způsobem spolupracovali na šťastném průběhu. Těm všem, kteří přinesli oběti, aby mohli být přítomni, a kteří se za to modlili, srdečné díky!

x..pouť měla z duchovního hlediska dvě ohniska: Ukřižovaného a Pannu Marii...

Lze říci, že tato cesta či pouť měla z duchovního hlediska dvě ohniska: Ukřižovaného a Pannu Marii. První představované uctívaným krucifixem "Santo Cristo de Esquipulas" v Guatemale a "Sangre de Cristo" v katedrále v Manague; druhé především svatyní P. Marie v Coromoto, ve Venezuele. Tyto mety vtiskly celému putování hluboce náboženský ráz.

x... měla také silný sociální význam...

2. Není pochyb o tom, že návštěva měla také silný sociální význam. V Guatemale, Nicaragui a v El Salvadoru bylo velké očekávání nového ryzějšího a svobodnějšího setkání s papežem, po onom v roce 1983, které bylo poznamenáno - především v Nicaragui - atmosférou zostřeného ideologického napětí. Současná návštěva probíhala úplně jiným způsobem: úplná svoboda styku s lidmi a velká srdečnost. Tato změna atmosféry nastala ve značné míře na pozadí událostí roku 1989. Střední Amerika přestala být "střelnicí" vlivů a střetnutí mezi dvěma "velmocemi" a žije s

větší nezávislosti vlastní historii. V této nové situaci jsou jednotlivé země povolány k tomu, aby čelily naléhavým problémům, jako je vztah mezi kapitálem a prací a rovnoměrné rozdělení dober. Do budovatelského úkolu, který vyžaduje solidární úsilí o větší sociální spravedlnost, je plně zapojeno církevní společenství.

3. Při svém příjezdu do Guatemaly jsem ihned našel nezaměnitelnou atmosféru lidské vřelosti, jež je typická pro Latinskou Ameriku; tahle atmosféra mě provázela na každé etapě cesty; jásající zástupy, mezi nimiž bylo velmi mnoho mladých, proměnily každý přesun na setkání, na svátek, ano v rodinu.

x...miliony chudých Latinské Ameriky jsou ukřižovány lidskou nespravedlností...

Hned druhý den jsem se odebral do městečka Esquipulas, kde se už čtyři staletí uctívá úchvatný kříž, nazývaný "Cristo Negro", kvůli temně hnědé barvě, o kterou se postaral čas a kouř nesčetných svící. Slavit eucharistii na onom místě, tak poznamenaném tajemstvím Kristova utrpení, to byla chvíle velké duchovní intenzity. Když jsem stál u nohou Ukřižovaného, mohl jsem přijmout za své vyzývání milionů chudých Latinské Ameriky, kteří jsou ukřižováni lidskou nespravedlností. Mohl jsem sdílet zvláštní úctu oněch vrstev obyvatelstva ke Kristově utrpení a jejich neotřesitelnou naději.

x...neváhali dát život za hlásání evangelia...

Po návratu do hlavního města jsem předsedal slavné bohoslužbě slova, během níž jsem korunoval sošku P. Marie Nanebevzaté, patronky města. Četné osoby, zvláště katecheti, podporování její mateřskou přimluvou v těžkých dobách neváhali dát život za hlásání evangelia mezi bratry. Na jejich příklad jsem poukázal dnešním katechetům a vyzval jsem je, aby vydávali stejně velkodušné a výrazné svědectví.

4. Následující etapou putování byla Nicaragua. Jak je známo, při mé první návštěvě před třinácti lety politická situace zabránila opravdovému setkání s lidmi a zanechala pocit čehosi nedokončeného. Kvůli tomu jsem při své návštěvě do Managuy zdůraznil, že jsem zvláště toužil po tom vrátit se tam. Velké nadšení nicaragujského národa to dokázalo a dosvědčovalo zároveň, že chce, aby základem sociální obnovy byly náboženské a mravní hodnoty, jimiž je bohatý. Na prvním místě je to hodnota rodiny.

x...na prvním místě je to hodnota rodiny...

Proto jsem v parku Malecón v Manague sloužil mši svatou za rodinu, při níž jsem vybídl manžele, aby obnovili milost svátosti manželství a vždy stavěli manželský a rodinný život na věrnosti Božímu slovu. Toutéž mši svatou jsem také uzavřel v atmosféře radosti a víry Národní eucharisticko-mariánský kongres.

Táž atmosféra vládla i odpoledne, když jsem navštívil novou katedrálu v Manague, zasvěcenou Neposkvrněnému Početí P. Marie, patronky země. V tom moderním chrámu jsem mluvil ke kněžím, řeholníkům, řeholnicím a angažovaným laikům a vybídl jsem je, aby velkomyslně pracovali pro církev, Kristovu nevěstu bez skvrny a bez vrásky.

Zastavil jsem se pak na adoraci nejsvětější svátosti v krásné kapli "Kristovy Krve", která se tak nazývá, a v duchu jsem v modlitbě spojoval latinsko-americké národy a svěřoval jsem je všechny otevřené náruči Spasitele.

x...opravdový mír je neoddělitelný od spravedlnosti...

5. S velkým nadšením mě přijala země, která nese právě toto jméno: El Salvador, země rozdrásaná v minulosti neúprosnými konflikty protichůdným ideologických politických stran. Církev tam hrála rozhodující roli při znovunavázání dialogu pro mír. Zaplatila přitom velmi vysokou cenu krve, především svými pastýři, mezi nimiž je velmi ctěný arcibiskup Oscar Arnulf Romero, zavražděný roku 1980.

Opravdový mír je neoddělitelný od spravedlnosti. Chtěl jsem proto slavit v San Salvadoru mši svatou za spravedlnost a mír. Jako přání pro salvadorský lid jsem vzal za své žalmistova slova: "Kéž rozkvete spravedlnost a kéž je vždy hojně pokoje" (srv. Ž 71,7). Když pak před katedrálou, v níž se uchovávají smrtelné pozůstatky arcibiskupů mons. Chvéze, mons. Roméra a mons. Rivera Damase, bylo čteno evangelium blahoslavenství, dojmavá vzpomínka na tři milované pastýře a na jejich svědectví oživila ve všech vůli společně pracovat na budování lidštějšího světa.

6. Druhá část cesty mě dovedla, jak víte, do Venezuely, do země, kterou jsem už navštívil v roce 1985 a která je nyní bohužel poznamenána tíživou hospodářsko-sociální krizí. Při cestě z letiště do hlavního města Caracasu jsem se chtěl zastavit u velké věznice, abych požehnal uvězněné a zanechal jim poselství naděje, založené na věrné lásce Boha ke každé lidské osobě.

Pak jsem se odebral do národní svatyně v Coromoro, starobylého střediska mariánské úcty venezuelského národa. Na místě zjevení z roku 1652 byla v posledních letech zbudována ohromná svatyně; bylo mi dopřáno ji oficiálně otevřít. Během eucharistické oběti na onom tak úchvatném místě jsme rozjímali o přítomnosti Panny Marie uprostřed Božího lidu. Je to přítomnost, která je stálou výzvou k víře a lásce k bratřím, k evangelizaci a společenské angažovanosti; krátce: je to výzva ke svatosti.

V Caracasu, v poslední den mého putování jsem slavil mši svatou za evangelizaci národů. Připomněl jsem 500. výročí příchodu křesťanské víry do Venezuely, kde dala vyrašit úchvatným plodům evangelního života, mezi nimiž je příkladné svědectví Matky Marie de San José, kterou jsem minulého roku s radostí zapsal do seznamu blahoslavených.

S výhledem na novou evangelizaci byla velmi významná další dvě setkání: totiž setkání s tzv. "Budovateli společnosti" a setkání s mládeží. První mi poskytlo příležitost obrátit se na početné a kvalifikované shromáždění pracovníků hospodářského, politického a kulturního života, kteří se tam sešli z celé Venezuely. Vyzval jsem je, aby postavil společenskou obnovu na základě kultury života a solidarity. Nakonec jsem se setkal s mládeží. Jim, slibné budoucnosti na "světadílu naděje", jsem zanechal závěrečný odkaz, shrnutý ještě jednou do jednoho blahoslavenství: "Jste blahoslavení, jestliže otevřete brány svého srdce Kristu Spasiteli." Navzdory závažným obtížím se v těchto zemích zaznamenává strhující nadšení víry, zároveň s vědomím, že budoucnost církve závisí značnou měrou na úsilí nových generací. Kéž Boží slovo, zasévané během tohoto putování, vyraší a přinese hojné plody.

Milovaní bratři a sestry, vybízím vás, abyste prosili spolu se mnou Pána o toto a vzývali o stálou přimluvu Svatou Pannu, Matku národů Latinské Ameriky a Hvězdu nové evangelizace.

"Jste blahoslavení, jestliže otevřete brány svého srdce Kristu Spasiteli."

Josef Kolářek, Ra.Vat.

1. neděle postní - cyklus A

Liturgická čtení

2. neděle postní

1. čtení Gn 12,1-4a

Hospodin řekl Abrámovi:

"Vyjdi ze své země, ze svého příbuzenstva a ze svého otcovského domu do země, kterou ti ukážu. Udělám z tebe velký národ a požehnám ti, oslavím tvé jméno a budeš pramenem požehnání. Požehnám těm, kdo ti budou žehnat, a prokleji ty, kdo tě budou proklínat. V tobě budou požehnána všechna pokolení země."

Abrám se vydal na cestu, jak mu řekl Hospodin.

2. čtení 2. Tim 1,8b-10

Milovaný!

Bůh ti dej sílu, abys nesl jako já obtíže spojené s hlásáním evangelia. On nás spasil a povolal svým svatým povoláním, a to ne pro naše skutky, ale z vlastního rozhodnutí a pro milost, kterou nám dal v Kristu Ježíši před dávnými věky. Ale to se projevuje teprve nyní, když přišel náš Spasitel Kristus Ježíš. On zlomil moc smrti a přinesl nám světlo nepomíjejícího života v evangeliu.

Evangelium Mt 17,1-9

Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a jeho bratra Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami. A byl před nimi proměněn? jeho tvář zazářila jako slunce a jeho oděv zbělel jako světlo. A hle - ukázal se jim Mojžíš a Eliáš, jak s ním rozmlouvají.

Petr se ujal slova a řekl Ježíšovi: "Pane, je dobře, že jsme tady. Chceš-li, postavím tu tři stany: jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi."

Když ještě mluvil, zastínil je najednou světlý oblak, a hle - z oblaku se ozval hlas: "To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení; toho poslouvejte!" Jak to učedníci uslyšeli, padli tváří k zemi a velmi se báli.

Ježíš přistoupil, dotkl se jich a řekl: "Vstaňte, nebojte se!" Pozdvihli oči a neviděli nikoho, jen samotného Ježíše.

Když sestupovali z hory, přikázal jim Ježíš: "Nikomu o tom vidění neříkejte, dokud nebude Syn člověka vzkříšen z mrtvých."

Myšlenka na neděli

Na vrcholu hory

Zamyšlení nad úryvkem Mt 17,1-9; 2 Tim 1,8-10

To je můj milovaný Syn, toho poslouvejte!

Ježíš se svou družinou došel podél jezera Teberiatkého na úpatí hory Tábor. Učedníci jsou znepokojeni. Ježíš stále častěji mluví o blížícím se utrpení. Více než předzvěst utrpení je znepokojuje skutečnost, že jsou ohroženy jejich dosavadní představy a aspirace. Není to i tvůj problém? Využij této příležitosti, abys v Mistrově škole poznala a prožila, co je pravda. Abys měla z dnešní lekce skutečný užitek, odlož na chvíli všechno, co tě zaměstnává a zneklidňuje, a

pros Ducha svatého, aby ti pomohl vnímat a slyšet ne to, co bys ráda slyšela, ale to, co ti chce sdělit tvůj Pán.

Ježíš se chystá vystoupit na vrchol hory a bere s sebou jen tři učedníky. Jsou to opět ti, kteří byli s Ježíšem před časem v domě představeného, jehož dceru znovu přivedl k životu. Proč právě oni? Všimni si, že nikdo z ostatních se neptá ani nereptá. Je to Mistrova vůle. Nebyla by to neúcta domnívat se, že těm ostatním křivdí? Může snad někdo vznášet Bohu své nároky? Uvědom si znovu, že i pro tebe je důležité jenom to, abys byla právě tam, kde tě Ježíš chce mít. Poděkuj mu za tuto první lekci pokory, důvěry a úcty.

Ježíš vystupuje s Petrem, Jakubem a Janem až na sám vrchol hory. Jdou mlčky tam, kde budou sami. Není to poprvé, co se Ježíš odebrá do ticha a samoty, aby se zde modlil. Jsou to vzácné chvíle, kdy Syn důvěrně rozmlouvá se svým Otcem. Upřímná a vroucí rozmluva s Bohem pozvedá z této pozemskosti do světla Otcova příbytku a naplňuje jasem, i když jej lidské oko nevidí. Ale dnes se děje něco mimořádného. To, co jindy při modlitbě zůstávalo jen v nitru, to nyní proniká navenek a proměňuje Ježíšovu tvář i jeho roucho. Pán dopřává svým třem učedníkům, aby byli očitými svědky toho, co se odehrává v době jeho modlitby. Pokloň se jemu i Otcí. Nyní víš, s kým se máš spojit, kdykoliv chceš rozmlouvat s Bohem. Ježíš je tvůj Učitel i Prostředník.

K Ježíšovi přistupuje Mojžíš a Eliáš. Vzpomeň si, jak často mluví Pán o Zákonu a prorocích. Jejich představitelé přicházejí, aby v rozhovoru s Ježíšem dosvědčili své spojení s Hospodinovým Služebníkem, který přišel naplnit Zákon a proroky. Tímto naplněním je nejen jeho učení, ale především jeho utrpení, smrt a zmrtvýchvstání. Všechno, co se odehrávalo ve Starém zákoně, směřovalo k tomuto uzlovému bodu lidských dějin. A právě nyní, když tento čas nastává, nechápou to ani jeho nejbližší. Jestliže Pán zvolil nyní toto překvapující zjevení, aby jim přiblížil pochopení božské skutečnosti, je to mimořádné jen z hlediska našeho lidského pohledu. Kdybychom nebyli tak příliš zabydleni ve své přízemnosti, nepřekvapovalo by nás tolik, jestliže Bůh posílá své vyvolené, aby otevřeli člověku zjasněný vhled do Božího světa. Dělá to ze své otcovské lásky v minulosti a bude to dělat i nadále, kdykoliv ani jeho nejbližší nebudou správně chápat znamení času.

Ale vznětlivého apoštola zaujalo spíše vzrušení z neobvyklé situace než závažnost Ježíšova rozhovoru se starozákonními velikány. To podstatné, proč byli přivedeni na tuto horu, uslyší tedy učedníci od samého Otce. Zahaleni mrakem, v němž pociťují náhle osamělost, nejistotu a strach, slyší Otcovo vyznání, které již jednou vyslovil při Ježíšově křtu: Toto je můj milovaný Syn, ve kterém jsem našel zalíbení. Toho poslouchejte! Je to i pro tebe jednoznačná směrnice, která platí i pro chvíle neproniknutelné mlhy a nejistoty. Poslouchej Božího Syna, je docela blízko, i když jej nevidíš. Zachováš-li jeho slovo, i tobě nakonec řekne: Vstaň a neboj se. Zapamatuj si, že není rozhodující, zda tě právě zaplavuje blažené světlo nebo neprůhledný mrak. Tvou jistotou je sám Ježíš. Toho poslouchej, aby i v tobě mohl Otec najít své zalíbení.

Cestou do údolí děkuj upřímně svému Pánu a chval nebeského Otce, že ti dává jako průvodce svého nejmilejšího Syna. To samo o sobě je větší zázrak než jakékoliv zjevení. Jestliže se ti však dostane mimořádné milosti a budeš vytržen až na vrchol hory, nauč se sestupovat do nížiny. Ne proto tě Pán obdaroval, abys to rozlašovala. Máš uchovávat svou radost ve svém srdci, aby se

tam proměnila v sílu pro chvíli zkoušky. Ti, které si Bůh vybral mezi všemi, aby jim ukázal své světlo, neoslavili jej svou účastí na vidění, ale stejně jako všichni ostatní jen svou věrností, kterou pak osvědčili až do krajnosti, když nesli obtíže spojené s hlásáním evangelia. Nevyvolil si nás proto, že jsme my něco vykonali, nýbrž proto, že on tak svobodně rozhodl.

Hospodinovo slovo je správné, spolehlivé je celé jeho dílo. Hospodinovo oko bdí nad těmi, kdo doufají v jeho milost.¹⁾

(Bratr Amadeus)

¹⁾Z responz. žalmu 33 na 2. neděli postní.

Kvůli Sionu nemohu mlčet

Svědectví Riny Geftmanové

Když jsem byla ještě mladá, odmítala jsem hovořit o svých setkáních s živým Bohem. Domnívala jsem se, že je to naše společné tajemství. Ta léta již minula a já mám dnes 80 let. Dívám se s úžasem na ty minulé události a chápu, že nenáleží pouze mně a že se o ně musím podělit se svými bratry a sestrami. Skrze války, revoluce, exil, bezdomovectví a holokaust vedl mě Bůh do Jeruzaléma, kde nyní již 30 let žiji ještě s jinými jako "strážkyně nového úsvitu".

"Můj příběh začal v Rusku..."

Můj příběh začal v Rusku, kde jsem se narodila ve velice srdečné, harmonické, blahobytné židovské rodině. Tento klid narušila I. světová válka. Pak přišla Říjnová revoluce, která jak povodeň zaplavila postupně celé obrovské Rusko a dosáhla až na jih na Krym, kde jsme žili. Jeden z mých strýců byl zabit, celý náš majetek zabavily sověty a my jsme museli všechno opustit a odejít. Bylo mi tehdy 5 let. Prošlo dalších pět let, kdy jsme se protloukali z jedné země do druhé. Turecko, Rakousko, Německo. Na některých místech mi spolužáci ve třídě nadávali do špinavé cizinky a prokleté Židovky. O svém židovství jsem věděla velice málo: že existuje Bůh a něco o životě patriarchů. Z trvalých urážek ve mně vzklíčila úzkost.

Kdo je ten Ježíš, který je tak důležitý pro moje kamarády...?

Když mi bylo deset, přišli jsme do Francie. Tam na mě čekal Ježíš, ale já jsem ho neznala. Ale začala jsem si klást otázky. Kdo je ten Ježíš, který je tak důležitý pro moje kamarády, co šli k prvnímu svatému přijímání, a o kterém se u nás doma nikdy nemluvilo? Přitahoval mě. Okouzloval mě. Byl mým něžným princem. Byl to čas přípravy. V patnácti letech přišly podstatné otázky a uvrhly mě do úzkosti a utrpení. Byla jsem jako pták, který narazil na okno a nemůže dál. Pak měl přijít Ježíš a otevřít okno. Prozřetelnost mi poslala dvě knihy, které vybrala moudrost. Byla to evangelia a Dějiny duše od "malé" Terezičky. Po několika dnech jsem potkala Ježíše v srdci tváří v tvář, a to mě do hloubi duše zcela proměnilo. V několika málo okamžicích jsem pochopila vše. Neznámá radost a mír mi zaplavily srdce, aby mě pak již nikdy neopustily. Můj něžný Princ přišel a byl tisíckrát krásnější než v mých snech.

"Začala jsem nový život..."

Začala jsem nový život. Strávila jsem mnoho hodin v kostele, i když jsem se sem dříve neodvážila vstoupit. Jako vedená Duchem svatým souhlasila jsem se všemi křesťanskými tajemstvími. Po nějakém čase si rodiče všimli proměny u své dcery, a když našel otec mezi mými

věcmi Nový zákon, začalo drama. Jako mnoho Židů, především těch, kteří byli ze zemí, kde nás pronásledovali, viděl otec v mé konverzi ke křesťanství zradu. Byl to přechod k nepříteli. Po této první rodinné scéně došlo ještě k mnoha dalším. Přísně mě hlídali a nesměla jsem se setkat s žádnou z mých kamarádek. Poněkud se to zlepšilo, když mi bylo sedmnáct a já jsem začala pracovat. Získala jsem tím určitou nezávislost. Tak jsem mohla být jakoby zázrakem konečně pokřtěna pod podmínkou, že to zůstane v tajnosti a moje rodina se to nedoví před mými 21. narozeninami.

"...jsem dcerou izraelského národa, jako on byl jeho synem..."

Než budu pokračovat, chtěla bych se zmínit o jedné změně, kterou způsobilo Kristovo evangelium. Hned od počátku mi dal velkou lásku k bibli, a to jak ke Starému, tak k Novému zákonu, a tak mě vedl k mým kořenům. Ukázal mi, že jsem dcerou izraelského národa, jako on byl jeho synem, a že to tak musí navždy zůstat. Od té doby jsem přijímala vědomě svou židovskou identitu, která mi dříve naháněla úzkost.

Během německé okupace se můj otec dověděl o mém křtu, a to byl pro něho šok, který ještě prohloubil jeho utrpení té doby, ale zjistil, že jsem velmi solidární se svými židovskými bratry a že je mnoho křesťanů, kteří jim pomáhají. Během pronásledování a skrývání byly jeho reakce méně prudké a pozvolna plně akceptoval můj křest.

Moji rodiče i já jsme vyšli z těchto let temnot a smrti živí a zdraví. Dvě moje tety a mnoho přátel bylo zavraženo do Osvětimi. Opět jsme neměli střechu nad hlavou, ale nejdůležitější byl život, a tak jsme jako mravenci začali opět budovat svůj domov.

"...náhle se v mém srdci ozval hlas, abych všechno opustila a odešla do Izraele...!"

Plynula léta. Získala jsem pěkné zaměstnání a mnoho přátel, patřila jsem do křesťanské společnosti, kterou jsem velmi milovala. Ale náhle se v mém srdci ozval hlas, abych všechno opustila a odešla do Izraele a utonula tam v mase Židů. Nejdříve jsem byla tímto voláním překvapena, protože jsem nepatřila k sionistům a Izrael jsem chápala jako poutní zemi. Ten hlas byl stále silnější a jasnější, ale překážky se mi zdály nepřekonatelné. Pak ale náhle zmizely a bylo mi, jako by mě mohutná vlna zanesla do země mých otců. Přijala mě mateřsky. Bylo to v roce 1965. Přišla jsem jako Židovka a křesťanka a nechtěla jsem žádnou z těchto svých identit skrývat, neboť ve mně splývaly v jednotu. Učila jsem se hebrejsky a dostalo se mi té milosti, že jsem mohla číst bibli v tomto jazyku. Patřím k malé katolicko-hebrejské církvi, tajemnému výhonku té prvotní obce, která se zrodila o letnicích.

"...přišla jsem, abych se tu modlila..."

V této izraelské zemi s tak bohatou minulostí se nám nad dnešními událostmi dále tají dech. Mnoho hluku, mnoho nebezpečí na tuto malou zemi, stejně jako mnoho nadějí, které se pojí s tím prostým jménem Jeruzalém. Je to pro nás výzva, abychom z této naděje skládali účty. Přišla jsem, abych se tu modlila a v tichu a přátelství přijímala všechny, kteří ke mně přijdou. Nyní však se modlete za mne, aby Hospodin ke mně promluvil. Několikrát jsem chtěla odsud utéci, ale pak jsem si vzpomněla na slova proroka Izaiáše:

"Kvůli Sionu nebudu mlčet, kvůli Jeruzalému si nedopřeji odpočinku." (Iz 62,2)

"Tento posvátný sněm vybízí věřící, aby se zdržovali každé lehkomyšlnosti i nerozumné horlivosti, které by mohly poškodit opravdový pokrok jednoty. Neboť jejich ekumenická činnost

musí být plně a upřímně katolická, totiž věrná pravdě, kterou jsme přijali od apoštolů a Otců, v souladu s vírou, kterou vždy vyznávala katolická církev, a zároveň zaměřená k oné plnosti, již podle vůle Pána má s postupujícím časem růst jeho tělo."

(Unitatis redintegratio 24)

Křesťan a politika

Stateční naší doby

O hodnotách a jejich zprostředkování z křesťanské víry

Arcibiskup Karl Braun

Ctnosti jsou stále aktuální, pokud se člověk snaží o lepší lidství. Okolnosti se mění, ale lidská přirozenost zůstává stejná. Je to dnes snad těžší žít ctnostmi, bez nich se však člověk neobejde. Uveřejňujeme několik pasáží, týkajících se statečnosti, z kázání, které v bamberském dómu dne 22.10.1995 pronesl bamberský arcibiskup Karl Braun u příležitosti oslavy investitury Rytířského řádu Sv. hrobu v Jeruzalémě

Stále více lidí nabývá dojmu, že v pluralismu názorů, přesvědčení a stylů života naše společnost ztrácí svou soudržnost. Byl oslaben vliv důležitých instancí zprostředkovávajících hodnoty, jako jsou rodina a škola; samy se staly nejistými a v mnohém směru jsou dokonce zpochybňovány.

"Neexistuje žádné dobro než to, které vykonáme..."

Co v této situaci pro nás může a musí znamenat zprostředkování hodnot z křesťanské víry? Znamená to mnohem méně o hodnotách mluvit, ale vycházet z nich ve svém jednání. Zprostředkování hodnot není žádná teorie, ale praxe. "Neexistuje žádné dobro než to, které vykonáme," řekl kdysi spisovatel našich dnů Erich Kästner, mistr slovních hříček. To platí také a zejména v křesťanském smyslu.

Co jsou hodnoty?

Hodnoty nejsou vyloženy v krámech, nejsou žádným zbožím na skladě, které bychom si jen odnesli domů. Ale co znamená slovo "hodnota"? Hodnotou je pro nás lidi všechno, oč usilujeme. Proto může všechno z Božího stvoření být pro nás hodnotou: všechny statky tohoto světa, od materiálních přes kulturní až k náboženským. Protože je tomu tak, otázka nezní, zda ještě máme hodnoty, ale které vlastnime, zda jsme ještě schopni a ochotni rozlišovat hodnoty vyšší a nižší, hodnoty, které mají sloužit (účelové hodnoty), od hodnot absolutních (hodnoty samy o sobě).

"Chce to odvahu plavat proti proudu..."

Otázka hodnot je otázkou našich měřítek. K čemu lne naše srdce? Cop je pro nás vlastně a s konečnou platností důležité?

Mít na to měřítko a odpovědi jako křesťané a podle nich žít, to je zprostředkování hodnot. Naše společnost bývá často označována za blahobytnou společnost. Znamená to, že hmotný blahobyt je její nejvyšší hodnotou? Dokonce se o ní mluví jako o hédonické společnosti. Byl by podle toho prožitek rozkoše jejím nejvyšším dobrem? Všichni to zřetelně zakoušíme: mít v takové společnosti jiná měřítko, to chce odvahu plavat proti proudu.

Odvaha jako ctnost

Odvaha, to je součást staré ctnosti statečnosti, jedné ze čtyř kardinálních, čili hlavních ctností. Statečnost v sobě zahrnuje ochotu snášet kvůli vyšším dobrům nevýhody či ztráty; tedy něco obětovat, protože pro člověka je důležitější něco jiného. Tuto ctnost potřebujeme vždycky, protože dobro se v tomto světě neprosazuje samo. uskutečňování hodnot tedy vyžaduje naše úsilí. Když dnes společnost volá po zprostředkování hodnot, volá často, aniž by o tom věděla, po statečných křesťankách a křesťanech.

Odolat tlaku veřejnosti

A tady vyvstává otázka: Kdo jsou v tomto smyslu dnes ti stateční, tj. "hrdinové a svatí" naší doby? Existuje jistě víc odpovědí, než tady stačím uvést; představuji jen některé:

Stateční, to jsou dnes např. manželé, kteří se ještě odvažují uzavřít svazek na celý život; kteří mají odvahu k více dětem; kteří se o ně starají a vychovávají je, i když jsou znevýhodněni, pokud se týká příjmů, užívání volného času a kariéry.

Statečné, to jsou ženy, které i přes nátlak svého okolí přivedou na svět dítě a také je samy vychovávají, když je partner nechal na holičkách.

Stateční, to jsou mladí lidé, kteří věnují rok života dobrovolné sociální službě v nemocnici, nebo dokonce v sociálních ústavech, a nemyslí přitom na rychlý profesionální vzestup a rychle vydělané peníze.

"Kdo jsou v tomto smyslu dnes ti stateční..."

Stateční jsou lidé, kteří se odváží vzdorovat tlaku veřejného mínění; kteří protestují, když je zesměšňována předmanželská zdrženlivost nebo manželská věrnost, když křesťanská víra a její symboly jsou vláčeny špínou.

Stateční, to jsou lidé ve veřejných funkcích, kteří se odvažují zpochybňovat převládající hmotářské smýšlení:

- * protože svět, v němž každý myslí jen na sebe, je opakem křesťanské a humánní společnosti;
- * protože reforma a zajištění našeho sociálního státu jinak nebude možná;
- * protože budeme muset přísněji omezit své konzumní nároky, chceme-li zachovat vše stvořené budoucím generacím;
- * protože musíme zprostředkovat své hospodářské a technické vymoženosti také mnoha lidem v chudých oblastech naší země.

Statečnost v politice

A nakonec, kdo jsou ti stateční, hrdinové a svatí v politice? Mohou ještě v dnešní době existovat? Stateční v politice, to by dnes byli politikové, kteří by se odvážili říkat občanům pravdu bez příkras - i o tom, že stát, politická obec je víc než spousta vzájemně si konkurujících interesentů a masa spokojených konzumentů; statečnými politiky by ale byli také ti, kteří mají odvahu zůstat věrni zásadám a chytře bojovat za požadavky obecného blaha v měřítku národním i mezinárodním - právě tváří v tvář válkám, bídě uprchlíků, hladu a ohrožení životního prostředí.

"Politika je polem, kde mají křesťané největší možnost uplatnění..."

Tato slova by neměla být chybně vykládána jako kárání politiků. Proto se též musíme ptát: Kde jsou právě dnes mladé křesťanky a křesťané ochotní obětovat volný čas a převzít úkoly v oblasti

politiky, a přispět tak k obecnému dobru? Proč nacházíme stále méně mladých křesťanů jako dorostu v politických stranách a v parlamentech? Právě politika je - navzdory velice rozšířenému názoru - polem, kde mají křesťané největší možnost uplatnění, angažovanost v politice je kromě rodiny a výchovy určitě patrně nejdůležitějším polem působnosti pro laické křesťany, mimořádně důležitá příležitost ke zprostředkování hodnot "křesťanům ve světě", tedy laikům v naší době.
Der Fels 12/95

Historie - mýty a skutečnost

Galilei a církev - anebo: právo na omyl (2)

Walter Brandmüller

Duchovní a dějinné pozadí

Na rozdíl od našeho dnešního světa, v němž jsou jednotlivé vědní obory svým způsobem samostatné a mají své vlastní zákonitosti, přičemž náboženství jako jedna z mnoha oblastí života pracně bojuje o právo na svou existenci, viděl barokní člověk jediným, úchvatně velkolepým pohledem nebe a zemi, čas a věčnost, božské a lidské, církev a svět, vědu, techniku a víru jako harmonické součásti mocného, všeobsahujícího, od Boha vyšlého a k Bohu směřujícího celku.

Tato myšlenka harmonie přírody a nadpřirozena určovala i duchovněnou situaci Galileiho doby. Pro barokního člověka byl "svět obsažen v náboženství a mnohé, co se na první pohled jevílo jako kultura čistě pozemská, se při bližším pohledu ukázalo být určené tajemnými vazbami na věci onoho světa. Konečně chápání vlastní této době, dokonce i v profánních oblastech, jako jsou dějiny hospodářství a sociologie, spočívá na náboženském horizontu." Když se pak dokumenty sv. ofícia ostře obrátí proti nauce, že Slunce, nikoli Země je klidným středem, pak je to prostě tím, že tito lidé v celém svém způsobu myšlení nebyli schopni myslet "neteologicky", a proto je vůbec nemohlo napadnout dělat rozdíly mezi dějinami spásy a astronomií. V univerzálním teologicko-existenciálním pojetí Galileiho současníků totiž země nebyla především nebeským tělesem se svými fyzikálně astronomickými vztahy, ale jedinečným místem, kde se odehrává Boží zjevení a vykoupení.

Nepostrádá půvabu uvědomit si v této souvislosti zážitky nynějších astronautů. Pravděpodobně se první cestovatelé na měsíc mohli ze svého epochálního úspěchu těšit teprve tehdy, až svou ztracenost ve vesmíru opět vyměnili za bezpečí země. Existenciálně viděno, byla pro ně země jistě mnohem víc středem vesmíru než pro ony ptolemaiovské učedníky.

Byl to tedy onen celostní pohled baroka, který lidi od té doby vyváděl z míry, když měli od sebe oddělovat přírodu a zjevení, přírodní vědu a teologii a hledat nové objasnění všech věcí.

Proto by též bylo mylné se domnívat, že to bylo zhroucení antického obrazu světa, čeho se církev bála, a proto odmítla Galileiho. Křesťanská víra překonala v minulosti podobné krize, aniž by vznikl poplach, kterým se vyznačuje duchovní atmosféra Galileiho procesu. Byl vzat na vědomí kulový tvar Země a existence protinožců, a nikým to neotřásl, stejně tak jako když Nikolaus von Kues poprvé vyslovil domněnku nekonečnosti vesmíru nebo Nicolase d'Oresmer už zmíněné učení o pohybu Země. Odpovídá plně této otevřenosti a šíři teologického myšlení renesance, když např. kardinál Cajetan, významný badatel a komentátor sv. Tomáše a Lutherův oponent v Augsburgu, ve svém komentáři ke knize Genesis zastával názor, že vyprávění o pádu do hříchu nelze brát jako historickou zprávu, ale jako básnicko dramatické zobrazení duševních pochodů.

V historické chvíli, kdy Galilei stanul před inkvizicí, však onen výše uváděný přirozený vztah k doslovnému znění bible, které do té doby zastávali význační teologové, byl natolik ohrožen, že i zdánlivý rozpor mezi Galileim a bibli vyvolal u církevních instancí přímo šok.

"... lidé v celém svém způsobu myšlení nebyli schopni tehdy myslet 'neteologicky', a proto je vůbec nemohlo napadnout dělat rozdíly mezi dějinami spásy a astronomií."

Hrozba protestantismu

Závažnou okolností totiž bylo, že v Římě se dívali na Galileiho záležitost v souvislosti s celou náboženskou a politickou situací severní a střední Evropy, kdy se během posledních sta let protestantismus nejen chopil vlády, ale pomocí vhodné politiky se stále víc šířil. Navíc zásahem švédského krále Gustava Adolfa v červnu 1630 došlo k nečekanému zvratu v třicetileté válce v neprospěch katolických mocností. Vítězné tažení švédského krále, které už svým začátkem znemožnilo provedení císařského restitučního ediktu z r. 1629, po porážce Tillyho u Breitenfeldu v září 1631 šlo rychle ke svému vyvrcholení, k definitivní porážce Tillyho v bitvě u Rainu nad Lechem v dubnu 1632.

V předvečer Galileiho procesu bylo katolictví ohroženo v bavorském hlavním městě Mnichově, a tím i v celé říši. Další země, jako Irsko, Anglie, Skotsko, Maďarsko, Rakousko, Polsko a Holandsko, o Skandinávii už vůbec nemluvě, neposkytovaly o nic příznivější obraz. Stačil pohled na mapu náboženských vyznání oněch dní, aby v papeži a v kurii vzbudil obrovské obavy o budoucnost katolického života v Evropě.

Vyhlídka na to, že kromě nebezpečné situace zvenčí přibudou ještě těžkosti s teologickými potyčkami uvnitř církve, pravděpodobně vyvolala u Urbana VIII. onen obranný postoj, který mu znemožnil posoudit Galileiho záležitost s klidem a rozvahou, jak by se nám to z dnešního pohledu mohlo zdát přiměřené.

Jde o autoritu bible

Ještě lépe to pochopíme, když si navíc připomeneme, že - alespoň v očích zúčastněných - šlo o nedotknutelnou autoritu bible jakožto zjeveného Božího slova, té bible, která se stala ohniskem teologického konfliktu s reformací. Držet se jí neochvějně do slova a do písmene, to katolické církvi velel už její teologický, náboženský pud sebezáchovy. Jak píše o něco později španělský teolog biskup Caramuel, "kam bychom přišli, kdybychom začali bibli chápat obrazně! Nakonec by triumfovali protestanté, kteří by dokonce i Ježíšova slova při poslední večeři brali jen obrazně, a tím by popírali v nauce o eucharistii změnu podstaty. Proto je třeba poděkovat kardinálům inkvizice za to, že svým výrokem proti Galileimu zabránili falešnému chápání bible."

K tomu další myšlenka: právě protestantismus stále velice zdůrazňoval autoritu bible jako jediného zdroje víry oproti katolickému učení obou zdrojů zjevení, bible a apoštolské tradice. Tento biblicismus dospěl k extrému v učení o verbální inspiraci, tj. učení, které tvrdí, že doslovné znění bible, ba i hebrejská znaménka v textu, jsou výsledkem Božího diktátu. A protože ze strany protestantů bylo neustále předhazováno, že prý katolická církev odpadla od Božího slova, nezbývalo nic jiného, než aby se katolická strana pokusila vyvrátit toto obvinění tím, že bude sama co nejvěrněji doslovnému znění bible.

Je to ovšem další příklad toho, že vnucený obranný postoj vcelku nevyhnutelně vede ke zúžení poznání, a tak škodí právě věci, kterou měl hájit. Primární tedy vůbec nebyla otázka, zda Slunce

či Země je v klidu, nebo se pohybuje. Ve skutečnosti šlo o chápání a autoritu bible a o vypořádání se s protestantismem. Tím jsme se dostali k vlastní příčině, proč církevní instance se najednou začala vyjadřovat k otázce - jak dnes vidíme - čistě přírodovědné, když o ni předtím sedmdesát let mlčela.

Šlo o výroky učitelského úřadu církve?

Často se využívá právě příkladu Galileiho jako dokladu mylného rozhodnutí učitelského úřadu církve, který jednou provždy vyvrací autoritu církve a její nárok na neomylnost ve věcech učení víry. Ale tak tomu není.

Především je třeba říci, že tzv. neomylná rozhodnutí přísluší jen všeobecnému koncilu nebo samotnému papeži a kromě toho podléhají přesně určeným kritériím. Jen když tato kritéria jsou splněna, jde o rozhodnutí nejvyššího učitelského úřadu církve, o němž církev věří, že orgány tohoto nejvyššího úřadu - tedy papež a koncil - jsou pomocí Ducha zjevení chráněny ve výkladu Božího zjevení chráněny před omylem, a proto jsou jim členové církve poslušností víry zavázáni ve svém svědomí.

V případě Galileiho nedošlo k žádnému rozhodnutí, které by mělo charakter neomylného výroku ex Catedra. Už proto ne, že jak v r. 1616, tak v r. 1633 rozhodovaly jen instance, které nebyly kvalifikované k výkonu neomylného učitelského úřadu, totiž indexová kongregace a inkvizice. Nic na tom nemění ani skutečnost, že se i papež osobně záležitostmi zabýval. Lidem informovaným teologicky to bylo tehdy stejně jasné jako dnes.

To má ovšem závažné následky pro platnost dekretů z r. 1616 a 1633. Ty byly vzhledem ke svému původu po následném zásadním přezkoumání kuriálních úřadů odvolatelné. Četná vyjádření současníků ukazují, že i tehdy si toho lidé byli vědomi.

Co říkají dekrety?

Podívejme se teď na jejich obsah. Indexový dekret z 5.3.1616 nazývá nauku o pohyblivosti země atd. "falsam illam doctrinam Pythagoricam, divinaeque Scripturae omnino adversantem" - onou falešnou pytagorejskou naukou, která zcela odporuje Písmu svatému. To je velice významné. Vzpomínáme si, že Koperníkův názor byl znalci sv. oficia označen jako heretický, tedy jako odporující závazně formulovanému pokladu víry. Tento úřad však vůbec nepřevzal jejich pojetí, nýbrž vyhlásil jen, že nauka, o kterou se jedná, protiče Písmu svatému. Z toho vysvítá, že v kuriálních úřadech musely být značné rozdíly v pohledu na Koperníka. Tím podmíněná umírněnost formulace "divinaeque omnino adversantem" měla totiž své důsledky. Pokud by se totiž někdy prokázalo, že tento rozpor s Písmem svatým je jen zdánlivý, bylo by kdykoli možno tímto důkazem učinit rozsudek kongregace bezpředmětným! Formulace dekretu, zřetelně se opírající o pojetí kardinála Bellarina, tedy i svým obsahem zdůrazňuje odvolatelnost tohoto rozhodnutí.

Ostatně o výroku z r. 1633 platí totéž, i tentokrát je heliocentrický systém prohlášen za protiče Písmu, ale ne za heretický. Že byl Galilei označen jako podezřelý z bludu, to nebylo proto, že obhajoval heliocentrismus, ale proto, že zastával mínění, které bylo sv. oficiem odsouzeno jako odporující Písmu svatému. K tomu přistupuje okolnost, že odmítnuto bylo jen tvrzení, že heliocentrický systém odpovídá kosmické skutečnosti. Jako astronomicko-matematickou pracovní hypotézu jej ovšem bylo možno dál zastávat, zkoumat a rozvíjet. Tak chápal stanovisko inkvizice i současník Descartes, který se vůbec neobával ohrožení dalšího výzkumu, když psal: "Když se prokáže, že všechno, co se z této hypotézy odvozuje, se shoduje s experimenty, pak je

hypotéza stejně užitečná pro život jako poznání samotné pravdy." Shrnuto: Podle povahy věci byla vědomě ponechána možnost dokázat opak dalším bádáním. Analogické rozhodnutí ve věcech nukleární energie nebo genové techniky by dnes bylo dobře pochopeno. Případ Galilei však stejně jako dřív označujeme za "skandál"!

Tím se však naskytá další otázka: Jaké byly následky rozsudku proti Galileimu v dějinách ducha a vědy?

(Pokračování příště)

Abbé J. F. Villepellé II.

Nejsvětější Krev Páně

Cena našeho vykoupení

Drahocenná krev jako zdroj posvěcení

Jak velice jsme na tomto světě otroky marnosti! To nám říkají svaté knihy, které stavějí lidem před oči jejich pojetí propadlé omylu a všem pokušením cesty. Kristus přišel a oblékl si naše tělo, neboť "toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti" (2 Kor 5,21).

Ježíš tak vychází vsťříc naší slabosti. V každém nemocném, v každém posedlém, kterého objeví, vidí lidskou ubohost, která hledá své uzdravení. Při setkání s takovou zdeptaností říká jeho srdce: "Líto je mně zástupu!" (Mk 8,1).

S vědomím svého vykupitelského poslání vydává sebe sama jako dobrý pastýř, předpovězený proroky. Jeho pohled hned pronikne do tajemství každé duše a pochopí, čím trpí. Pro něho jsme "ovce bez pastýře, vysílené a skleslé" (srov. Mt 9,35). Ochotně se staví do čela tohoto potloukajícího se a zmateného stáda. Zavazuje se, že je znovu oživí: "Dávám svůj život za své ovce... Musím je vést..." (Srov. Jan 10,11-16).

A nutně se lidem otevírá cesta spásy. Je to cesta prožitého utrpení, které dobrovolně bere na sebe: "Nikdo mi nebere můj život, dávám ho dobrovolně..." (Jan 10,18).

Nikdy nebylo žádným darem vyjádřeno víc než prolitím božské krve. Na kříži se toto prolití plně dokonává, ale začíná už ve smrtelné úzkosti v Getsemanské zahradě. Jediný evangelista Lukáš mluví o krvavém potu, který vystupuje z Ježíšova těla a který svědčí o nevýslovném utrpení. Duše Vykupitele je ochromená tváří v tvář hříchu. V té chvíli vystupuje krev jako znamení vykoupení a jako nadpřirozená posila srdce, které přepadá slabost, když hrozí nebezpečí, že podlehne pod tíhou úzkosti.

Tak neslýchané dobrodiní musíme zachytit. Sv. Marie Magdalena de Pazzi volá: "Kéž bych mohla zachytit několik kapek krve, která jako tolik drahých perel padá na zem! Kdyby tak mé srdce mohlo být zemí, do které vsakuje! Jak bych byla bohatá!"

Brzy nato začnou potupy. Po nespravedlivých procesech se koná hrozné bičování. Šlehání důtkami trhá krev po celém Ježíšově těle a krev z nich přebohatě proudí. Toto strašlivé divadlo by nás hříšníky mělo pokrýt hanbou.

Kristus skutečně nese rány našich hříchů, skvrny našich nečistot. Krev očistí teče, aby je smyla: - Hle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa!... Každá další rána se krví, která z ní bohatě tryská, stává zdrojem posvěcení.

Pozorování zakrváceného Krista by v nás mělo rozžehnout akt víry; měli bychom se s láskou dívat na Krista jako sv. Gemma Galgani: "Viděla jsem sebe naproti Ježíše... všude z něho vytékala krev... byl celý posetý ranami. Tu jsem slyšela slova: - Hleď, kolik ran jsem dostal pro tvé hříchy. Kolik krve muselo být prolito, aby zachránila tvou duši!"

Tato tak bohatě prolitá božská krev nás volá.

Ježíš na sebe bere, než začne vystupovat na horu Kalvárii, potupu korunování trním. Znovu tryská drahocenná krev ze svaté hlavy. Stéká stružkami po svaté tváři. Tak si každý musí uvědomit, že Vykupitel je svou krví i Pánem rozumu a postoje ducha.

Lidská pýcha se ve skutečnosti pohoršuje nad tímto pokořovaným obličejem, z něhož však září svatá krev jako světlo milosti: "Kdo by nechtěl pokleknout - tak volá sv. Marie Magdalena de Pazzi - aby na něho dopadla drahocenná krev!"

Přijmout nejdražší krev - právě to od nás Bůh očekává.

Ve své moudrosti dopustil, aby jeho jediný Syn vytrpěl umučení a přebohatě prolil svou krev pro naši spásu. Od té chvíle si přeje, abychom tak jedinečný dar ke svému prospěchu přijali, vždyť krev neposkvrněného Beránka má nekonečnou cenu: Jediná její kapka by byla stačila k vykoupení celého světa, ujišťuje nás sv. Tomáš Akvinský v hymnu Adoro te. Ježíš ji však prolil úplně všechnu, za každého hříšníka z celého světa.

Je nejvyšší čas čerpat z tohoto zdroje, který jediný je s to plynout do věčného života.

Drahocenná krev je jako nevyčísitelný poklad navždy svěřena pozorné péči církve, která se musí věrně snažit o to, aby toto dobrodiní přinesla všem pokřtěným. Takové citlivé, ale důležité poslání lze ovšem splnit jen za vedení Ducha svatého. On to je, který po celá staletí probouzí apoštoly s planoucím srdcem. Propůjčuje jim stále nový pohled na krev Vykupitele: pohled lásky, která nikdy nepřestala chápat "nevystihlé bohatství Kristovo" (srov. Ef 3,8). V běhu dějin vyvstávají muži i ženy, kteří přibližují své době nesmírnou cenu našeho vykoupení božskou krví.

Už církevní Otcové, jako sv. Chrysostomus, velebili tento zázrak milosti. Následně pak František z Assisi a Angela z Foligna žasli nad tímto "blahodárným utrpením" Spasitele, a když poznali zázrak božské krve, z lásky prolité, plakali radostí. V době ještě zmatenější vystupují Kateřina ze Sieny, Brigita Švédská, Marie-Magdalena de Pazzi. Častěji v extázi vidí kanout Kristovu krev pro život mystického těla. Svým rozjímáním burcuje duše, které jsou v zajetí světských záležitostí. Jsou hlasitým voláním, naléhavou výzvou k uctívání drahocenné krve.

V naší době, ještě mnohem hlouběji zraněné a přímo ohrožované satanem, volání na poplach proniká církví, zraněnou francouzskou revolucí r. 1789. V Římě hlásá Gaspere del Bufalo uprostřed napoleonského pronásledování, že jedinou záchranou je účinné šíření úcty Nejsvětější krve.

Tento velký misionář oné doby, kněz, tělem i duší oddaný tajemství vykoupení, si přál, aby se nám dostalo spásonosné krve.

Silné přesvědčení se neodolatelně zmocnilo jeho srdce, kam přijde, tam se mu daří vyburcovat naše těžkopádné svědomí: "Krev Kristova, prolitá až do poslední kapky, volá až do mého ubohého srdce, ach, tak výmluvně: - Můj synu, z lásky jsem se stal Vykupitelem lidského pokolení, z lásky jsem vylil svou krev až do poslední kapky, z lásky jsem se stal na oltáři smírnou obětí lásky... - Ó Pane! Tobě obětuji myšlenky svého ducha, sklony svého srdce, svá slova, svá jednání: patřím ti úplně a cele... Ježíš je smírná oběť. Od této chvíle, můj Bože, jsem připraven stát se smírnou obětí lásky...!"

Toto je výzva pro každého pokřtěného. Pokusme se pochopit, jak k nám nečekaně přichází krev Vykupitele.

Krev nové a věčné úmluvy.

Už od křtu má každý z nás hluboký vztah k oběti kříže. Kristova smrt a zmrtvýchvstání zůstávají nezbytnou mystickou i reálnou atmosférou pro život duše. Božská krev nám musí být blízká ještě z jiného, hlubšího důvodu, protože je prostředkem naší spásy a potřebujeme ji jako prvek každého posvěcení.

Procházíme-li vyprávění evangelií, s úžasem zjistíme, že Spasitel zřídka kdy mluví o své krvi. Je to tajemství, které skrývá - tak je významné; ale když uzná za vhodné, vyjadřuje se Mistr s velkou určitostí a nečekaně dává svým slovům spásný význam.

Po rozmnožení chlebů se Ježíš před svými učedníky označuje za jediný opravdový pokrm, který může sytit duši během celého jejího putování. Nazývá své tělo "chlebem živým, který sestoupil z nebe" (Jan 6,51).

A na hněvivé bručení židů reaguje Ježíš ještě silněji. Jde tak daleko, že obětování své krve nazývá nápojem pro život milosti. Vyslovuje tuto myšlenku s klidem příslušným pro potvrzení pravdy: "neboť mé tělo je skutečně pokrm a má krev je skutečně nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm" (Jan 6,55).

Ježíš představuje svou krev jako mocnou duchovní skutečnost. Nabízí ji pohledu víry, kterému jediné se dostává Božího osvětlení. - Tato krev se nyní právem jeví jako životodárný prvek pro duše, kterým je třeba Boží posily. Sv. Marie Magdalena de Pazzi to obdivuhodně vystihla, když zvolala: "Vraťme se ke zřídlu krve, pramenící z lásky vtěleného Slova, které se dostane žhavé touze duše, jež odumřela všemu ostatnímu..."

Mysterium nás však uvádí do ještě hlubšího tajemství.

Večer před svou smrtí chtěl Ježíš ukázat výsostnost oběti své krve v plánu vykoupení. Ve večeradle byl právě proměněn chléb; nyní se Ježíš chápe kalicha naplněného vínem a říká nad ním rozhodně a zřetelně: "Tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví, která se za vás prolévá" (Lk 22,20; 1 Kor 11,24).

Tato řeč Pána už vede náš pohled k následujícímu dni: v pátek chtěl skutečně dopustit úplné vylití své krve na kříži. Tak plní vůli Otce a stává se obětním Beránkem, který obětováním svého života umožňuje duším očistění a návrat do milosti Boží.

Svazek milosti je znovu navázán. To, co roztrhla Adamova vina, obnovuje krev prolitá na Kalvárii. Je ustaven nový svazek milosti mezi nebeským Otcem a jeho pozemskými dětmi. V Kristu dává dobrovolně prolitá krev Božímu dětství jeho plný lesk, jeho sílu, kterou už nic nemůže zrušit.

Kalich zeleného čtvrtku má proto nekonečnou cenu. Obsahuje "krev nové a věčné úmluvy" pro nás a připomíná nám až do konce časů, že jediné tato krev je schopná "očistit naše svědomí od mrtvých skutků, abychom sloužili živému Bohu" (Žid 9,14).

Víc není třeba k pochopení, jak přebohatě jsme obdarováni!

Rozjímání o Kristově utrpení

(K obrázku na titulní straně - pokračování)

2. Vydán na pospas

Tělesná a duchovní brutalita

se shromáždily kolem sloupu ke kterému je Ježíš připoután.

Čtyři sadističtí kati bijí jej důtkami a metlami,

zatímco v pozadí diskutují dva intelektuálové,
stejně lhostejní jako nezúčastnění,
jimž jsou bolesti bičovaného zcela lhostejné,
kteří však hovoří o nezbytnosti, aby byl zničen.
Ježíš nesmírně trpí,
jeho obličej prozařuje trpělivá odevzdanost.
Ale jeho postoj prozařuje, že trpí aktivně.
Nepoddává se jen apaticky tomu, co se děje,
ale snáší vše dobrovolně celou svou duší.
Je to výmluvný výraz důstojnosti
a svobody bičovaného Pána
na pozadí zlostného, vášnivého
a intelektuálně pyšného okolí.

Láska a askeze

Myšlenky sv. Františka Saleského

František Saleský zná překážky, které brání člověku v milujícím sjednocení s Bohem; ví o duchovním boji, který je přitom třeba vést, v němž mohou být i porážky, a skutečně bývají; prožil celou tvrdost tohoto boje sám na sobě i u jiných. Nezavírá oči před nutností askeze, kázně a sebezpřemáhání: "Kdo chceš za mnou přijít, zapři sám sebe, vezmi kříž svůj na sebe každodenně a následuj mě."

Rozhodné odvrácení se od hříchu a od náklonnosti ke hříchu, i "odpustitelnému" hříchu, je pro Františka Saleského předpokladem a základem pravého láskyplného obrácení se k Bohu a sjednocení s ním.

"Svlečení starého člověka", které Pavel žádá od právě obrácených Efezanů, aby "oblékli nového člověka, stvořeného k Božímu obrazu" (Rf 4,22), je zásadně potřebné, ale nesmí být považováno za dominantní, aby lidé celý život zůstali při svlékání, a už nedošlo k tomu, aby oblékli Krista. Velcí teologové opakovaně odmítali toto přeceňování asketického odříkání. František Saleský v jednom kázání vysvětluje:

Není to k ničemu, když se zapíráme a nepokročíme dál. Staří filozofové praktikovali toto odříkání obdivuhodným způsobem, ale nic jim to neprospělo. Musíme se zřici pozemského člověka, abychom posílili člověka nebeského.

Jde tedy o to usmrtit egoismus; a protože sebeláska nikdy neumírá, trvá boj proti ní celý život. Ale míru potřebného odříkání a oblast, v níž je třeba ho cvičit, určuje jedině jeho účel, připravit cestu vyšší lásce a dodat jí tvořivé síly: jsou jisté vášně v lidech, které se uhnízdí na lásce jako cizopasná rostlina na stromech. Vznikají uprostřed lásky a kolem lásky, ale nejsou láskou, ani k ní nepatří; jsou to spíše výrůstky a divoké výhonky, kterých není třeba ani k uchování lásky, ani k jejímu zdokonalení, naopak, velmi jí škodí, oslabují ji a dokonce úplně ničí, nejsou-li závčas odstraněny. Důvodem je toto: čím více je činností, kterými se naše duše zabývá, tím menší je jejich síla a dokonalost. Výkonnost omezené bytosti je totiž také omezená. Je-li její činnost zapojená do rozličných jednání, pak je jasné, že každému z nich se dostane méně. Tak lidé, kteří jsou zaměřeni na mnoho věcí, věnují jednotlivým věcem menší pozornost. Když s láskou o něčem mluvíme, nemůžeme současně zaměřit pozornost na něco jiného. Každý uzná, že přesnost jejich pozornosti pro jednotlivé předměty je tím menší, čím větší je jejich počet (DA 3,74). Je tedy třeba kázně a sebeovládání, abychom se na cestě sjednocení v lásce soustředili na to, co je

podstatné. František nechce žádné zbytečné nebo nepřirozené sebeomezování. Očištění života duše je předpokladem, ale nikoli podstatou dokonalosti. Askeze není cílem, ale prostředkem vedoucím k cíli. Je oprávněná a nutná právě natolik, nakolik odstraňuje zábrany a škodliviny, které překážejí šťastnému rozvoji Boží lásky. Pokud tuto míru překračuje, ohrožuje zdraví nebo ochromuje životní síly, které by se mohly stát plodnými ve službě lásky, je třeba ji odmítnout jako chybnou.

Kardinál Joachim Meisner, Köln

"Bůh je větší než naše srdce"

Slovy modlitby Otče náš "jako v nebi, tak i na zemi" se hlásíme ke své životní normě: co platí v nebi, má pro nás platit i na zemi. A v evangeliu se říká, že v nebi je víc radosti nad jedním hříšníkem, který dělá pokání, než nad 99 spravedlivými, kteří pokání nepotřebují. Tady zřejmě náš životní princip "jako v nebi, tak i na zemi" už neplatí. Jak jinak by bylo možné, že svátost, která v nebi vyvolá tolik radosti, vyvolává na zemi tolik výhrad? Není-li to také tím, že si raději necháme uznale klepat na ramena, nebo to příležitostně také sami děláme, než se při svátosti smíření pokorně udeřit v prsa a vyznat: "Pane, odejdi ode mne, protože jsem hříšník" (Lk 5,8)? Mohu to říci úplně upřímně: Během let se mi před kázáním bušení srdce postupně zmenšovalo, ale při zpovědi nikoliv. Svátost pokání je nám proti srsti. Zasahuje naši pýchu!

Člověk je sám sobě příliš malým měřítkem

"Bůh je větší než naše srdce," říká první list Janův (3,20). Žádný člověk by nevyšel sám ze sebe, kdyby nad sebou neměl slitovného Boha. Přitom samozřejmě dělá i zkušenost, že se nechce zavázat přijmout Boží měřítko, a že tedy neodpovídá Božím očekáváním. Protože tento chybný postoj je pro něho nesnesitelný, obrací se člověk k sobě samotnému. Takový člověk mluví o tom, že je sám svým pánem, určuje sebe sama a sám pro sebe rozhoduje, co je dobré nebo zlé. Domnívá se, že pak nepotřebuje odpuštění. Ale Bůh má o nás tak velké mínění, že nám svým Synem říká: "Buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec!" (Mt 5,48). My, lidé, si však o sobě myslíme tak málo, že se spokojíme sami se sebou.

V tom je bída současného křesťanství, že už nevíme, co si počít se svátostí smíření. Čím bychom se mohli provinít, to už vůbec nesmí existovat, podle slov: Co nemá být, to nesmí být! Protože nechci být hříšníkem, nesmí pro mne existovat hřích. Neboť člověk by nakonec chtěl být svým vlastním pánem a Bohem! Tak na jedné straně prožívá, že už vůbec nepocituje hřích, na druhé straně však vidí, že v jeho podvědomí všechno protibožské, a tedy i protilidské, běsní dál a dělá ho nakonec nemocným. Není příkazem doby si znovu uvědomit, že jsme hříšníci, a vyprošovat si osobní odpuštění?

Dokud jsem zamlčoval hřích, moje kosti chřadly, celý den jsem nařikal...

Už Starý zákon zná tento stav, když říká: "Kdo tají své viny, nebude mít štěstí; kdo je vyznává a opouští, dojde slitování" (Př 28,13). Nebo: "Dokud jsem zamlčoval hřích, moje kosti chřadly, celý den jsem nařikal!" (Ž 32,3). Milé sestry a bratři, říkám totéž přirovnáním: Bůh je všudypřítomný, a přesto se Kristus, Syn Boží, stává hmatatelným při slavení posvátné eucharistie a výslovně zdůrazňuje: "To čiňte na mou památku!" Jistěže jsou různé formy pokání, ale Kristus své odpuštění hříchů dělá pro nás konkrétním způsobem prostřednictvím lítosti, vyznání, rozhřešení a pevné vůle k polepšení života ve svátosti smíření, svátosti pokání. Jak důležitá je to

svátost, je vidět z toho, že nám daroval zpověď hned v den Velikonoc, skoro ještě se zakrvácenýma rukama a srdcem.

Pokání jako osvobození k velikosti Boží

První člověk se po hříchu schovává před Bohem. Bůh ho hledá a Bůh ho volá ven z úkrytu do své blízkosti: "Adame, kde jsi?" (Gn 3,9). To je vlastně průběh osobní zpovědi. Bůh nás hledá a volá nás v naší zatracenosti, abychom se vzdali svých úkrytů a opevnění, zjednali mu přístup do svého bytí.

Svátosti nejsou uměle naočkovány do našeho přirozeného života, ale plně odpovídají přirozenému průběhu života a naplňují ho. Mnozí lidé se dnes dusí sebou samými. Proto mohou mluvit jen sami o sobě, myslet jen na sebe, hrát jen o sebe. Největším dobrodiním by však pro ně bylo, kdyby se mohli bez zábran vyslovit. Vyslovení se, rozhovor, je Kristem zvolená vnější podoba svátosti smíření. Ve zpovědi je kněz povinen mlčet, aby naslouchal, a člověk má možnost vyjádřit se po důkladném zkoumání sebe sama. Protože každý člověk jde k Bohu svou vlastní cestou, je to možné jen v osobním vyznání. To se ukazuje velice zřetelně v Novém zákoně. Tam jde Pán za ztracenou ovci a zanechává oněch 99.

Začněme znovu a pomáhejme si navzájem...

Žena v evangeliu převrátí celý dům, aby hledala a našla ztracenou drachmu. Milosrdný otec čeká trpělivě na svého ztraceného syna, aby ho sevřel v náručí.

Všechno dobro ve světě, ale i všechno zlo, je nejdříve přítomné v lidském srdci. V listě sv. Jakuba se k tomu říká: "Každý je uváděn do pokušení svou vlastní žádostivostí, která jej láká a svádí. Žádostivost pak počne a porodí hřích a dokonalý hřích plodí smrt" (Jak 1,14-15). Naopak, kdo ve svátosti smíření přijal odpuštění, dává je dále. Je to přímo znamením, zda jsme se správně zpovídali, můžeme-li přijaté odpuštění rozdávat dále. Tak jednotlivá zpověď proměňuje rodinu, skupinu a obec. To je cesta, jíž Bůh dává přednost a která vede k odpuštění a obnově světa. Celé evangelium nám to ukazuje!

Pro řadu křesťanů je ještě pravidelná zpověď samozřejmostí. Zvu ale i ty ostatní, aby opět pravidelně přijímali svátost smíření. Začněme se čtvrtletní zpovědí! Čtvrt roku je stále ještě přehledný časový úsek, o němž můžeme Bohu skládat účty. Kromě s tím spojené duševní hygieny se nám dostane nejvyššího Božího daru, odpuštění, které pak můžeme ve svém životním prostředí předávat dále, abychom je obnovili. To je smysl předvelikonoční kající doby. Nedejme se proto zmást všelijakými otázkami a diskusemi, ale začněme znovu a pomáhejme si navzájem!

Fatima

Měsíční příloha Světla

Praktické rady

Pro členy Fatimského apoštolátu, ve večeradlech, modlitebních skupinách i pro osobní život

1. večeradla - modlitební setkání na základě Sk 1,4
2. osobní, rodinné zasvěcení a zasvěcení skupiny - společenství
3. vnitřní proměna

Praktické rady, které vyšly v únorové Fatimě, naprosto konkrétně podtrhují slova z lednového poselství: "Drahé děti, vyzývám vás, abyste se rozhodly pro mír. Proste Boha, aby vám daroval pravý mír. Žijte mír ve svých srdcích a pochopíte, že mír je dar Boží..."

Můžete-li se vrátit ke Světlu č. 5 a uvědomíte si, že praktické rady vyšly z ČM Fatimy v polovině ledna, pak tato slova Panny Marie zdůrazňují velký význam vnitřní proměny.

Vnitřní proměna - přijetí míru jako Božího daru

Jsme takto Pannou Marií vedeni a formováni, a i přes naši nedostatečnost nesmíme jít jinou cestou. Nenechat se vyprovokovat k válce.

Tedy vnitřní proměna - mír, přijetí Božího daru míru

Tzv. normální stav = nepokoj, nevráživost, ješitnost, podezřívání, hádky, stranicství a další druhy války, války v srdci, to všechno pramení z nespokojenosti, jak ve Světle č. 1 vysvětluje v praktických radách dr. Barbarič. Jsme nespokojeni nad tím, co nám chybí, místo abychom Boha chválili za to, co nám dává.

Tedy pozor, Panna Maria z Medžugorje, z dalších míst tzv. soukromých zjevení, a jak pevně věříme i přes svůj apoštolát z Fatimy z Kocliřova u Svitav, chce, abychom přijímali mír jako Boží dar.

a) Je nezbytně nutné předkládat nejprve každý sebe, své nitro k uzdravení ze vši nespokojenosti a nepřijetí - z války.

b) Pochopit, že jsme solí a světlem pro svět, ve kterém žijeme. Vlastní rodina, farnost, modlitební společenství, pracoviště, škola aj.

Přinášet všude mír. Slunce ať svítí, kde jsi ty, ať ozáří celou zemi, všechno zlé ať v dobré změní, slunce ať svítí, kde jsi ty.

Pamatujme, satan nám bude naši válku v srdcích zdůvodňovat potřebou obhajoby, zjednání spravedlnosti, prosazení práva. Podívejme se na všechny válčící země a národy, jak skutečně fyzické vraždění a strádání zdůvodňují naprosto stejně. Stejně argumenty, pro stejné zlo, pro válku.

*

Pokud je to možné, srovnejte si měsíční přílohu Světla - Fatima z č. 1, č. 5 z tohoto čísla 9, které máte právě v rukou a další prohloubení očekávejme v dubnové příloze Světla č. 14.

Máme radost, že v naší vlasti máme tento týdeník Světlo a že díky Cyrilometodějské matici máme mnoho dobrého, co podporuje stabilitu zdravého křesťanského učení a života.

Proto tyto praktické rady prosí: přinášejme Světlo do našich večeřadel! Nemyslíme jen náš časopis, ale mír, mír, mír. Chápejme, odpouštějme, žijme! A můžete-li tyto praktické rady přijmout do srdce, předávejte je dál. Hovořte o nich ve večeřadlech, ve skupinách a šířte mír.

Život matky sv. Jana Boska - četba na pokračování VII.

Křesťanská matka

P. Jan Pořícký

Osudové setkání

Psal se rok 1826 a nastal měsíc duben. Na vinicích byla již réva prořezána, přestala slzet a vyrážela bleďožluté výhonky. Kosi obsadili košaté moruše, pořádající na nich sólové i sborové koncerty. Povyrostlá kukuřice kolébala se v jarním vánku. Návrší ztratila šedavou, pustou barvu a oděla se svěží jarní zelení. Jen alpské velehory nemohly se dosud rozloučit se zimou a holé skály.

vypínající se nad lesy v nedostupných výšinách, se v slunečním světle bělaly, jako by tam právě napadl nový sníh.

Lidé ve svátečních šatech, mladí, staří, spěchali každý den dolů do údolí k farnímu kostelu v obci Buttigliera. Cesta byla dlouhá, trvala hodinu denně, ráno a večer, po dlouhých osm dní. Co je k tomu vedlo? Ve farním kostele byla misie.

Mezi těmito zbožnými lidmi nescházela ani ovdovělá maminka Boskova a její děti. Poslední závěrečné kázání bylo trochu delší, takže když šli z kostela, již se hodně stmívalo. To byl přepamatný večer v životě Dona Boska, kdy Matka Boží mu ukázala, že na něho nezapomíná.

Se sousedy šel také starý kněz Don Calosso z osady Murialdo. Aby cesta rychleji ubíhala, hovořil chvíli s tím, chvíli s oním, až došlo také na Jeníka Boska.

"Hej, hochu, odkud jsi?"

"Z Becchi."

"Jestlipak víš, o čem se dnes kázalo?"

"Prosím, vím, vím všechno."

"Ty se nějak chlubiš, ale uvidíme. Řekneš-li mi čtyři celé věty, dám ti za ně čtyři soldi."

"Prosím, mají to být věty z ranního nebo z tohohle posledního kázání?"

"Z kterého chceš. O čem se kázalo ráno?"

"O tom, že nemáme odkládat s polepšením."

"Dobře. A co tedy kazatel říkal?"

"On prosím rozdělil kázání na tři díly. Který mám opakovat?"

"Vyber si sám."

"Povím tedy všechny tři."

Lidé zvolnili krok a shlukli se kolem starého kněze a hošíka. A on plyně opakoval celé kázání, větu za větou, jako by je četl nebo jako by se jim naučil nazpaměť. Vážná slova kazatelova měla v jeho ústech zvláštní půvab, připomínající čistý horský potůček, bublající v lesní úžlabině. Kdekoho to dojímalo. Ale ta úžasná paměť! Co to je za hlavu, že se v ní hned všechno zachytí! Kněz nechce svým uším věřit. Dal si opakovat i druhé kázání. V něm byl rozhovor zavržené duše s tělem. Jeník jej přednesl tak živě, jako by to byli dva různí herci na jevišti. Don Calosso byl hluboce dojat. To je nadání! To je zázračná hlava! Chlapec přednášel zbožně, s citem, jeho srdce bylo opravdu otevřeno Božímu hlasu. Co by z něho mohlo být! Působil by jako oheň, který zapaluje, jako vodopád, který všechno s sebou strhuje!

Stařec je víc než překvapen. Ptá se lidí, co je to za hochu, odkud je. Dovídá se, že skoro vůbec nechodil do školy, jen se naučil trochu číst a psát.

"Tak ty jsi k mluvnici ještě vůbec ani nepřivoněl?"

"Prosím, co je to mluvnice?"

"Nechtěl by ses učit dále?"

"Ach, chtěl, velice bych chtěl, ale bratr Antonín mi to nedovolí."

"A proč nedovolí?"

"Protože na nádeníka toho umím až dost."

Don Calosso mu uložil, aby přišel zítra za ním na mši sv.

Hoch přišel. Páter se ho zase vyptával a pak již nepochyboval, že Prozřetelnost Boží má s tímto chlapcem zvláštní plány. Vzkázal matce, aby se v neděli u něho stavila, a ujednal s ní, že synkovi bude dávat hodiny. Pro chudáky to byla andělská novina. Ale nepřející bratr se postavil do cesty. Že prý nenechá kluka vytahovat z práce. Ztropil takový výstup, že se vyučování muselo odložit až

na podzim, kdy bude sklizeno a vymláčeno. Půl roku čekání, půl roku příprav a naděje, že se bude moci učit!

Konečně je po práci a Jeník začal chodit každého rána den co den do Murialda k staříčkému knězi, který byl teď jeho učitelem. První tři měsíce byly věnovány mateřskému jazyku, aby dovedl správně číst a psát. Pak se dali do latiny. Do Velikonoc probrali základy, které jiným trvají dva roky.

Nelehké rozhodnutí

S jarem začaly zase domácí rozbroje. "Je to váš mazlíček, vy mu dáváte přednost, chcete z něho mít pána, a já abych byl vaším otrokem, ale to se nestane, já přísahám, že nestane!" Tak vyhrožoval žárlivý bratr od rána do večera. Nic nedal, že Jan pracoval za dva, že se učil potajmu a večer, když nebylo co dělat. Kniha ho dráždila jako červená látka dráždí krocana.

"Já bez knihy vyrostl, vyrostete i on!"

Jan to nevydržel: "Náš osel také vyrostl bez knihy, tak budeme tři!" Hned musel utéct, protože rozzlobený bratr byl by ho snad zabil. Ale život doma byl k nesnesení. Ustavičné nadávání, samý křik a vyhrožování. Antonín Jana jinak nepojmenoval než pan doktor, pan profesor.

Kdo těmito rozbroji trpěl nejvíce, byla matka Markéta. Nechtěla trpět stále rozbroje, ale nechtěla ani Jeníkovi bránit, aby šel za svým povoláním. Nebylo to lehké rozhodování, ale nakonec nebylo vyhnutí. Poradila Janovi, aby odešel z domova někam do služby, než se poměry urovnají.

"Poptej se po okolních vesnicích, kde by tě vzali do práce. A kdybys ji jinde nenašel, jdi do Moncucca, do statku Mogliových. Tam jsou hodní lidé a jistě tě tam nechají. Připrav se, hochu, sbalím ti věci a zítra ráno půjdeš!"

Desatero přežitkem

Anglikánská církev vyslovila názor, že představa pekla a ďábla souvisí s představou Boha jako "sadistického strašidla", a to prý ohrožuje duševní zdraví lidí. Představa Boha, který odsoudil miliony lidí do pekla, je podle anglikánských představitelů neslučitelné s Boží láskou.

Přední židovský filozof David Selbourn vystoupil ostře proti anglikánskému arcibiskupovi z Edinburghu, který prohlásil v listopadu loňského roku, že morální kodex desatera je již zastaralý, a že je tudíž problematický. "Není divu," prohlásil Selbourn, "že je mezi křesťany tolik zmatků, když jejich hlava se nechá strhnout k takovým výrokům. Kdybych byl křesťanem, označil bych takového pastýře za Antikrista. To, co potřebuje britská společnost, je právě křesťanský hodnotový systém. Také jsem kdysi zastával "nezávaznou morálku", ale přesvědčil jsem se, že bez absolutně platných morálních hodnot není možno žít."

Michael Elmer, poradce biskupské konference, prohlásil, že postoj anglikánské církve brání křesťanským politikům prosazovat respektování křesťanských hodnot.

-CvM, SkS-

Církevní aktuality

Výbor na obranu rodičovských práv

Koncem roku 1994 se v tisku objevily zprávy, podle nichž ministerstvo školství hodlá v roce 1995 zavést jako samostatný předmět již od prvních tříd základních škol sexuální výchovu. Rodiče, ohrožení ve svých právech, se začali organizovat. 4. ledna 1995 byl v Brně založil Výbor

na obranu rodičovských práv (VORP). V prvním prohlášení tohoto Výboru protestovali zakládající členové proti nekontrolovatelné státní sexuální výchově a zároveň nabízeli ostatním rodičům i pedagogům pomoc při hledání alternativních řešení v etické výchově dětí. Několikaměsíční usilovnou prací dosáhli členové VORP i jiných samostatných skupin rodičů toho, že se sexuální výchova zavádět nebude. Nápor na školy se však objevil znovu, tentokrát v zaobalené formě. Předmět povinný od prvních tříd se nebude jmenovat sexuální výchova, ale výchova ke zdravému způsobu života a pohlavní poučení bude prolínat jinými údaji týkajícími se duševního a tělesného zdraví. Několik škol v republice se přihlásilo k experimentální výuce tohoto předmětu a v příštím školním roce ho ministerstvo školství plánuje zavést všeobecně. VORP považuje postup ministerstva za chybný a nezákonný. Jakákoliv sexuální výchova musí být nepovinná a volitelná z různých alternativ. Rodiče nesou za svoje děti odpovědnost a škola ani odborníci na ně nesmí působit bez jejich vědomí.

Narozeniny Rádia Vatikán

V pondělí 12. února oslavilo Rádio Vatikán své 65. narozeniny. V roce 1931 zahájil papež Pius XI. vysílání latinskou promluvou přednášenou na krátkých vlnách do celého světa.

Původní podoba Rádia Vatikán se podstatně změnila. Programový ředitel P. Federico Lombardi SJ k výročí řekl: "Díky podpoře papeže a státního sekretariátu v uplynulých 65 letech Rádio Vatikán stále roste. Dnes zde pracuje na 400 lidí, kteří denně vysílají ve více než 30 jazycích. K tomu nutno připočítat dalších 12 řečí, ve kterých se nevysílá každý den. Nejnovější řečí je kisvaili, kterou se mluví ve velké části západní Afriky. Naši pracovníci pocházejí ze 60 zemí, což je opravdový mikrokosmos, v němž se odráží univerzalita církve.

V minulém roce vydal papež Jan Pavel II. statut stanice, který jasně vyjadřuje její poslání. Nejdůležitějším cílem Rádia Vatikán je zprostředkovat radostnou zvěst evangelia a spojit ústředí církve s národy světa. Tento cíl zůstává od založení před 65 lety stále stejný, změnily se pouze okolnosti a prostředky, neboť dějiny se mění a je třeba se jim přizpůsobit. Pokud jde o obsah poselství, sledujeme stále původně určenou linii. Neboť papežovo učení a jeho výroky provázejí současné dění. A tak rovněž vytvářejí dějiny, ať jde o berlínskou zeď, rozvoj národů, ekumenismus, dialog s ostatními náboženstvími apod. Pokud jde o prostředky, technický pokrok nám umožnil, abychom se pomocí satelitů spojili s jinými stanicemi. Nejsme tedy jen vysílačem pro nás samé, ale i části světové sítě. Tak můžeme nabídnout svou službu katolickým rozhlasům po celém světě."

Příprava jubilejního roku 2000

Ve dnech 15. a 16. února zasedá ve Vatikánu komise pro přípravu jubilejního roku 2000. Zúčastní se jí 106 zástupců biskupských konferencí a východních církví. Nekatolické církve a společenství bude reprezentovat 6 zástupců. Jde především o duchovní přípravu na jubileum. Za Českou biskupskou konferencí se zasedání účastní biskup Antonín Liška.

První setkání pro přípravu XII. světového dne mládeže

Ve dnech 5.-7. února se v Paříži konalo první mezinárodní setkání pro přípravu XII. Světového dne mládeže. Setkání pořádala Papežská rada pro laiky (PRPL) ve spolupráci s mezinárodním sekretariátem v Paříži. Cílem bylo udělat první společné kroky v přípravě XII. Světového dne mládeže (SDM), který se bude konat v srpnu 1997 v Paříži. Hlavní setkání mladých proběhne od 18. do 24. srpna a vyvrcholí ve dnech 23. a 24. srpna setkáním se Svatým otcem.

Přípravnému setkání předsedal Mons. Renato Boccardo, zodpovědný za Sekci pro mládež při PRPL, Mons. Michel Dubost, biskup zodpovědný za duchovní službu ve francouzské armádě a prezident XII. SDM v Paříži. Dále byli přítomni P. Paul Destable a P. Patrick Jacquin, generální delegát pro XII. SDM. Účastníci zastupovali 29 biskupských konferencí z Evropy, Asie, Afriky, Severní i Jižní Ameriky a 28 významných mezinárodních hnutí. K delegátům promluvil také pařížský kardinál Jean-Marie Lustiger. Kromě jiného řekl: "Tento SDM bude již blízkou přípravou na 3. tisíciletí. Prožíváme epochu, kdy evangelium musí být zvěstováno každou hodinu. Nejde o nějaké divadlo, ale o proměnu srdcí, o tvorbu prostředí, ve kterém by mladí mohli poznat Krista a s ním vstoupit do třetího tisíciletí. Českou republiku na konferenci zastupoval P. Miroslav Šimáček, vedoucí Sekce pro mládež při České biskupské konferenci, a sestra Terése, voršilka. Pozvali k návštěvě České republiky u příležitosti pracovního týdne Sekce pro mládež Mons. Boccarda z PRPL a generálního delegáta pařížského sekretariátu pro přípravu SDM Patricka Jaquina. Pozvání ochotně přislíbili účast.

-ČBK-

Alessandro Volta

19.2.1745-5.3.1827

Na počátku věku elektřiny, sto let předtím, než Edison mohl při zapnutí spínače první elektrické žárovky vyslovit proslulou větu Geneze: Fiat lux!, přišel na katedru fyziky v Pavii profesor Volta, osvědčený experimentátor, zabývající se mj. povahou elektrických jevů. Leccos se o elektřině vědělo, leccos teprve tušilo, její získávání a praktické využití však zůstávalo otázkou.

Prvním blýskáním na časy byly Galvaniho pokusy, jejichž dovršením se mohl pochlubit až Volta. Ve sporu s Galvanim vyloučil biologický objekt a prokázal, že je možno vyrábět elektřinu jednoduše tak, že se dva kovy ponoří do nějaké tekutiny, nebo se mezi ně vloží kus vlhké látky. Získal tak první zdroj dlouhotrvajícího elektrického proudu.

Volta, patřící k nejproslulejším vědcům své doby, se narodil v zámožné šlechtické rodině v severoitalském Como. Přírodní vědy si oblíbil již za školských studií, kdy jako 19letý napsal báseň na nové objevy ve fyzice a chemii. V roce 1744 vstoupil na učitelskou dráhu. Pět let poté byl jmenován profesorem fyziky na univerzitě v Pavii. V letech 1775-1791 vynalezl řadu důležitých přístrojů: elektrofor, přístroj na chemickou analýzu plynů, který se používá dodnes, vodíkovou lampu, elektroskop aj. Světovou slávu získal vynálezem tzv. Voltova sloupu - elektrické baterie, kterou získal tím, že na sebe naskládal kotouče stříbra a zinku střídavě s papíry nasáklými vodou. Byl to prototyp elektrických článků, které se v příštích desetiletích začaly množit jako houby po dešti. (S baterií o 2000 článcích sestrojil později Davy uhlíkový oblouk, který sloužil jako zdroj elektrického světla, dokud ho nenahradila žárovka, sestrojena Edisonem.) Alessandro Volta byl členem řady významných vědeckých institucí své doby. Hojně cestoval a udržoval styk s předními učiteli. V Paříži navázal dialog i s Voltairem. Prohlásil, že čím více studoval knihy jak katolictví příznivé, tak i jemu nepřátelské, tím jasněji poznal pravdivost církve, kterou si musí každý myslící duch zamilovat jako instituci spásy a šířitelku pravé osvěty. Patřil mezi Napoleonovy oblíbence, i když bylo o něm známo, že se denně účastnil mše svaté a denně se modlil růženec. Na sklonku svého života napsal toto dojemné vyznání:

"V konání dobrých skutků, které se od křesťana právem očekávají, jsem často, bohužel, pochybil. Přiznávám se k mnoha hříchům, avšak se zvláštní milostí Boží - pokud se pamatuji - nikdy jsem

se neprovinil proti víře. Jestliže snad mé jednání a mé chyby daly někomu podnět přičítat mi nevěru - abych to zadostiučinil a prospěl jakékoli dobré věci, prohlašuji a jsem ochoten vždy to potvrdit..., že svaté katolické náboženství jsem vždy považoval za jediné pravdivé a neklamné, a také teď je za takové považuji. Pánu Bohu musím ustavičně děkovat za to, že mi tuto víru dal, a mám pevné přesvědčení v ní žít i zemřít a neochvějně doufám, že s touto vírou dojdu věčného života."

Tolik prof. Alessandro Volta, osvědčený experimentátor, od jehož narození letos uplynulo 250 let. Věčnosti bezpochyby došel a jeho památka byla zvěčněna už tím, že jeho jménem byla nazvána tzv. mezinárodní jednotka elektrického napětí.

-mb-

Literatura:

Max von Laue, Dějiny fyziky, Praha 1959

F. Běhounek, Newton by se divil, Praha 1975

Sigfried Müller, Přátelé na cestě, Regensburg 1962

P. Rudolf Schikora, Světlo Kristovo, Štěpmlovec 1962, I., str. 125-6

Myšlenky k rozjímání

2. neděle postní 3.3.

Žalm 33 (32), 18-19

Možná, že nás v dětství strašili Božím okem, které nás vidí (zlobit, hřešit), a to i ve chvíli, kdy nás neuvidí nikdo jiný. Žalm mluví o Božím vidění jinak. Skutečnost, že jsem viděn, teď mohu prožít s vděčností.

Pondělí 4.3.

Lk 6,36-38

Průzračné požadavky: nesoudit, odpouštět, být milosrdným. Kdy je budu moci konečně splnit? Až se obrátím, přesněji, až se stanu příbytkem Ducha pravdy - pravdy o sobě i o Bohu, jak to zjevil Pán. Teď je čas o to prosit.

Úterý 5.3.

Mt 23,1-12

Co Ježíš požaduje, když ukazuje odstrašující příklad učitelů Zákona a farizeů, je identita se sebou samým (stát se sebou samým). Zda jsem se stal sám sebou, poznám podle pokory a skutků. Ty nic nepředstírají, ani nezastírají pravdu o tom, kým jsem. Našel jsem tak osvobození.

Středa 6.3.

Mt 20,17-28

V procesu obrácení je třeba mnohé "obrátit": např. pojem služby. Z lidského hlediska je nezáviděníhodná, z hlediska obrácení je to výsada, neboť se podobám Bohu, který všemu slouží, vše udržuje svou mocí. Už jsem to zahlédl?

Čtvrtek 7.3.

Lk 16,19-31

Akcent vyprávění není ve vyrovnání pozemských nespravedlností na věčnosti, ale v odmítnutí uvěřit, že Ježíš je Mesiáš. Problém vlastní nikoliv jen farizeům! Je snadné věřit jen tomu, co mi na Kristu vyhovuje. Je nesnadné věřit všemu, co Kristus dělá. Ale on má mít přednost před mými názory.

Pátek 8.3.

Mt 21,33-46

Co dostávám jako dar, toho si nevážím tolik jako toho, co stálo vlastní pot a bezesné moci. To je tragické na daru, jímž je Kristova zvěst. Boží milost. Může být odňat, chci-li si ji ponechat jen pro sebe. Měl bych vědět, že tento dar dostávám i proto, abych ho předal druhým.

Sobota 9.3.

Lk 15,1-3; 11-32

Běda, najdeme-li se ve starším "hodném" synovi! Jsme blahoslaveni, najdeme-li se v marnotratném synovi! Proč? Protože mladší syn se obrátil . Poznal a uznal svou vinu, vstal a vrátil se k otci. A tak poznal plněji otcovu lásku a věrnost.